

Utlåtande: Vetenskapssamfundet och finansiärer av forskning inbjuder till samarbete för att påskynda hållbarhetsomställningen

Forskning skapar ny förståelse och möjliggör innovationer för att lösa globala hållbarhetsutmaningar. Vetenskapliga aktörer bör dock i högre grad än tidigare beakta hur deras egen verksamhet påverkar den ekologiska hållbarheten. Utlåtandet som Suomalainen Tiedeakatemia (Finska Vetenskapsakademien) sammanställt har undertecknats av universitet, stiftelser och andra vetenskapliga aktörer. De inbjuder alla organisationer att delta i det gemensamma arbetet. Vårt mål är en gemenskap som bedriver och stöder forskning i frontlinjen av hållbarhetsomställningen.

Medvetenheten om att ekologisk hållbarhet och social rättvisa är ofrånkomligt är på en hög nivå inom det finländska vetenskapssamfundet. Många aktörer har satt hållbarhet i centrum för sina strategier och utvecklat sin egen verksamhet. De positiva effekterna av forskning och utbildning är betydande för det finländska samhället, och studerande samt de som bedriver forskning spelar en nyckelroll i att möjliggöra en mer hållbar framtid.

Hållbarhetsomställningen förutsätter dock nya initiativ inom alla sektorer av samhället. Universitet, stiftelser och andra vetenskapliga aktörer måste också stärka och öka samarbetet sinsemellan samt vidta konkreta åtgärder för att säkerställa att verksamheten vilar på en hållbar grund, både nu och i framtiden.

Det finns fortfarande utmaningar i att möjliggöra hållbarhetsomställningen, och för dessa är det nödvändigt att hitta **gemensamma lösningar**. Dessa inkluderar till exempel konkreta mål för utsläppsminskningar samt enhetliga bedömningskriterier för att mäta forskningens och utbildningens påverkan på naturen och uppfyllandet av social rättvisa.

Inom den operativa verksamheten är de viktigaste utvecklingsområdena att minska utsläppen från resande och främja mer hållbara resealternativ, optimera fastigheters energieffektivitet och utrymmes användning samt att systematiskt utvärdera miljöeffekterna av upphandlingar och öka gemensamma upphandlingar. Dessutom är det viktigt att utveckla fungerande lösningar för att kompensera utsläpp och naturskador samt att säkerställa att investeringsverksamheten är både ansvarsfull och hållbar.

Vårt mål är en gemenskap som verkar i frontlinjen av hållbarhetsomställningen och skapar lösningar på globala hållbarhetsutmaningar, såsom klimatförändringen, förlust av biologisk mångfald och hållbar förvaltning av naturresurser. Endast

genom vårt eget exempel kan vi förmedla budskapet om att det är nödvändigt och brådskande med förändring.

Vi strävar efter följande:

På organisationsnivå:

1. Vi beaktar hållbarhetsperspektiv i vår dagliga verksamhet och i beslutsfattandet.
2. Vi utvecklar organisationens riktlinjer och instruktioner för att stärka hållbara verksamhetssätt, till exempel inom upphandlingar och resepraxis.
3. Vi säkerställer möjligheten att få aktuell utbildning i hållbarhetsteman inom våra organisationer, och vi ser till att teman relaterade till hållbar utveckling genomsyrar all undervisning som vi erbjuder.
4. Vi utvecklar ledningspraxis som stöder hållbarhetskompetens och säkerställer att hållbarhetsexperters kunskap utnyttjas i den strategiska planeringen i vår organisation.
5. Vi skapar incitamentsystem som främjar hållbara verksamheter.

På samarbetsnivå:

6. Vi satsar på forskningens samhällseliga genomslag för att säkerställa att vetenskapens budskap också når andra sektorer i samhället.
7. Vi intensifierar vårt samarbete med olika universitet, stiftelser och andra vetenskapliga aktörer för att dela aktuell kunskap och bästa praxis. Vi främjar diskussionen kring hur olika aktörers varierande utgångspunkter beaktas vid resursfördelningen för hållbarhetsåtgärder.
8. Vi utvecklar gemensamma metoder för att följa och utvärdera organisationers framsteg i uppnåendet av målen för hållbar utveckling.
9. Som finansierare av forskning utvecklar vi metoder för att följa hur finansiering riktas till teman som är kritiska när det gäller hållbarhetsomställningen.
10. Vi bygger en kulturell förändring och betonar nödvändigheten av hållbarhetsomställningen samt de fördelar den medför.

Genom samarbete och detta utlåtande vill vi också stärka verkställandet av redan gjorda åtaganden. Vi inbjuder alla vetenskapliga organisationer och finansierare av forskning att delta i samarbetet.

Undertecknande organisationer:

Suomalainen Tiedeakatemia (Finska Vetenskapsakademien)

Vasa universitet

Aalto-universitetet

Tammerfors universitet

Unga vetenskapsakademien i Finland

Konestiftelsen

Puistokatu 4
Villmanstrand–Lahtis tekniska universitet LUT
Åbo universitet
Finlands Vetenskapsakademier
Helsingfors universitet
Vetenskapliga samfundens delegation
Kestävyysmurros-tohtorikoulutuspilotti
TAH-säätiö
Lapplands universitet
Östra Finlands universitet
Nesslingin säätiö
Försvarshögskolan
Finlands universitetsrektorers råd UNIFI rf
Uleåborgs universitet
Jyväskylä universitet
Svenska tekniska vetenskapsakademien i Finland
Finska Vetenskaps-Societeten
UniPID, Finnish University Partnership for International Development
Hanken Svenska handelshögskolan
Forskarförbundet
Högskolan på Åland
Sähkötekniikan ja energiatehokkuuden edistämiskeskus STEK ry

Genomförandet av utlåtandet

Suomalainen Tiedeakatemia har ansvarat för utarbetandet av utlåtandet. Utlåtandet bygger på ett möte som Tiedeakatemia ordnade för sina intressentgrupper hösten 2024 samt på en medlemsenkät som genomfördes bland Tiedeakatemia medlemmar.

Mer information:

Pekka Aula
Generalsekreterare, Suomalainen Tiedeakatemia
tfn. 040 703 0952
pekka.aula@acadsci.fi

Kontaktuppgifter för anslutning till utlåtandet

Linda Lammensalo
Expert, vetenskap och beslutsfattande
tfn. 050 308 7726
linda.lammensalo@acadsci.fi